

Demografia i Societats Contemporànies

Codi: 104240

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Juan Antonio Módenes Cabrerizo

Correu electrònic: JuanAntonio.Modenes@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Es garanteix l'ús del castellà i l'anglès en la comunicació bilateral amb els alumnes que ho requereixin

Equip docent

Victoria San Juan Bernuy

Prerequisits

Cap d'especial

No hi haurà cap distinció entre els alumnes procedents dels dos graus que comparteixen aquesta assignatura:

Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial (obligatòria)

Antropologia Social i Cultural (optativa)

Objectius

Objectiu general: L'objectiu bàsic de l'assignatura és introduir l'alumnat en els trets bàsics de l'estudi de les poblacions humanes, tant pel que fa al MÈTODE DEMOGRÀFIC com pel que fa al CONEIXEMENT dels fenòmens demogràfics més generals; així com la seva interrelació amb elements contextuais històrics, territorials i ambientals.

a) Familiarització de l'alumnat amb els principals indicadors demogràfics

- Càlcul d'indicadors: mètodes i fonts de dades.

- Informació demogràfica disponible: bancs de dades a Internet.

b) Adquisició de coneixements sobre el comportament de les poblacions reals.

- Comprendre el procés històric de conformació de les poblacions i els sistemes demogràfics

- Interaccions del sistema demogràfic amb altres esferes de l'activitat humana, medi ambient i planificació.

c) Reforç dels elements lògics i analítics en relació amb els estudis de població.

- Enfocaments demogràfics per a la interpretació d'informació social.

Competències

- Combinar diferents tècniques i mètodes de representació i anàlisi espacial en l'elaboració de materials per a la transmissió dels resultats.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Resultats d'aprenentatge

1. Combinar diferents tècniques i mètodes de representació i anàlisi espacial en l'elaboració de materials per a la transmissió dels resultats.
2. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
3. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Continguts

1. Presentació.
2. Introducció a la demografia.
3. Les fonts de dades demogràfiques: censos i recomptes
4. Les fonts de dades demogràfiques: registres i enquestes.
5. Indicadors i interpretació en Demografia
6. Història de la Població Mundial. La Teoria de la Transició Demogràfica
7. Com es calculen els principals indicadors de mortalitat.
8. Com es calculen els principals indicadors de fecunditat
9. Construir una piràmide demogràfica i indicadors estructura.
10. Un exemple de demografia aplicada: habitatge i població
11. Distribució geogràfica de la població i implicacions geopolítiques. Previsions de futur.
12. Reptes de la dinàmica actual: envelliment, fecunditat, gènere i estructures familiars.
13. Reptes ambientals: població, urbanització, recursos, canvi climàtic

Metodologia

El curs durarà aproximadament 12-13 setmanes, a raó de 3 hores setmanals, el que completa 50 hores de treball conjunt a l'aula.

El treball setmanal constarà de dos tipus de sessions:

- Una primera sessió d' 1,5 hores serà de tipus ET, és a dir, la iniciativa la portarà el professor mitjançant la presentació i explicació dels diferents temes, incloent l'ús de les TIC (accés a internet, presentacions power-point). Es animarà la participació de l'alumnat mitjançant preguntes i petits debats.
- Una segona sessió setmanal serà de tipus PAUL (1,5 hores), de treball pràctic en aula, en què el professor coordinarà el treball individual o de petits grups de l'alumnat, principalment en aula d'informàtica. En aquestes sessions pràctiques es presentaran i s'utilitzaran fonts estadístiques públiques en línia, es resoldran problemes de càlcul d'indicadors urbans, demogràfics i residencials, així com es comentaran textos rellevants o un altre material d'interès.

Les activitats pràctiques generaran productes realitzats per part dels estudiants que formaran part de les evidències d'avaluació, conjuntament amb 2 exàmens parcials.

S'utilitzarà el campus virtual. En aquest espai l'alumnat disposarà dels materials preparats per a les classes teòriques i pràctiques. Així mateix serà el lloc per lliurar els resultats de les pràctiques.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques dirigides	23,5	0,94	2, 3
Pràctiques en aula informàtica	23,5	0,94	1, 3
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals o petits grups	10	0,4	2
Tipus: Autònomes			
Estudi i preparació proves escrites	20	0,8	2
Lectures complementàries recomanades	15	0,6	3
Lectures obligatòries	25	1	2
Treball autònom pràctiques periòdiques	20	0,8	1, 3

Avaluació

- L'avaluació dels continguts es portarà a terme a través de dos exàmens parcials. Constaran de 4-5 preguntes curtes, en què es mesurarà la capacitat d'utilitzar els indicadors i mètodes en el context adient, i d'interpretar-los correctament des del punt de vista dels comportaments demogràfics.

- L'avaluació de les pràctiques es farà a partir dels dossiers d'informes individuals. La participació en la discussió de resultats al final de cada classe pràctica serà un element important.

- Hi haurà avaluació del qüestionari sobre la bibliografia obligatòria.

Qualificació: La qualificació dels dos exàmens parcials representa el 35% del valor total (17,5%+17,5%), l'avaluació de la lectura obligatòria el 15% i l'avaluació de les pràctiques representa el 50% restant. Per aprovar l'assignatura caldrà haver obtingut una mitjana de 5 en els exàmens, amb una nota de 4 o més en tots dos.

La nota final és la mitjana ponderada de totes les notes i els exercicis i exàmens no realitzats comptaran com a 0 (zero). Els exercicis pràctics lliurats fora del termini establert no seran rebuts i es consideraran no realitzats (nota 0, zero).

Hi ha dret a reavaluació, que es realitzarà la data prefixada per la coordinació docent del grau. No es podrà reavaluar conjuntament la part de continguts (exàmens), la lectura obligatòria i la part pràctica (dossier de pràctiques); cal haver aprovat exàmens o dossier de pràctiques, com a mínim. Només podran ser reavaluats aquells exàmens i exercicis realitzats i/o lliurats en els terminis indicats.

Els informes dels treballs pràctics lliurats seran a títol individual de cada estudiant, encara que pot realitzar-se un treball cooperatiu per a la seva resolució a l'aula i fora d'ella.

Plagi: La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència es suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a

company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Els estudiants repetidors no tenen un tractament diferenciat de la seva avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació lectura obligatòria	15%	0,5	0,02	2
Avaluació teoria (exàmens parcials)	35%	2,5	0,1	2, 3
Lliurament documents finals pràctiques aula	50%	10	0,4	1

Bibliografia

Lectura obligatòria: LIVI-BACCI, M. (2009) Historia mínima de la población mundial. Barcelona: Crítica.

Manuales i llibres sobre metodologia demogràfica

ARROYO, A., E. MANZANERA, Y A. PASCUAL -EdS- (2007), Estadísticas demográficas y sociales. Difusión estadística. Jaén: Universidad de Jaén.

PRESSAT, R. (1983). El análisis demográfico. Madrid: FCE.

TAPINOS, G. (1988). Elementos de demografía. Madrid: Espasa Calpe.

Dinàmiques demogràfiques a distintes escales.

CABRÉ, A. (1999), El sistema català de reproducció, Barcelona, Proa.

THUMERELLE, P.-J. (1997) Las poblaciones del mundo, Madrid: Cátedra

REQUES, P. (2001). Población, recursos y medioambiente: ¿el final de los mitos. *Santander: Ed. Universidad de Cantabria*.

Enllaços i bibliografia adicional se subministraran a les classes.